

Közgazdaságtan I.

1. alkalom

2019-2020/II.

2019. február 12.

Tóth-Bozó Brigitta

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem • Közgazdaságtan Tanszék

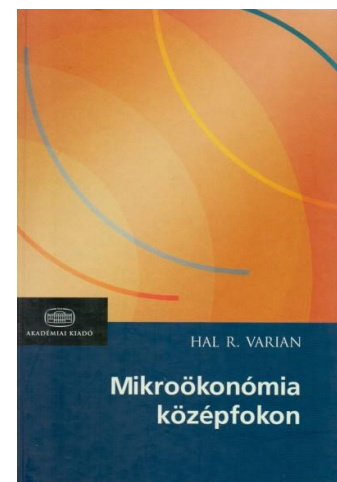
Tóth-Bozó Brigitta

Általános információk

- Fogadóóra hétfő és szerda 12-14, előzetes bejelentkezés szükséges e-mailben!
- QA214-es szoba
- bbrigitta@kgt.bme.hu
- kgt.bme.hu → Közgazdaságtan I. (BMEGT30A003)

- Hal R. Varian: Mikroökonómia középfolon, KJK KERSZÖV
- Berde Éva (szerk): Mikroökonómiai és piacelméleti feladatgyűjtemény, TOKK 2009
- további segédanyagok a kgt.bme.hu, Moodle

Tantárgyak (bsc) - BME-GTK Közg

Nem biztonságos | kgt.bme.hu/tantargyak/bsc

Közgazdaságtan Tanszék

TANSZÉKÜNKRŐL ▾ MUNKATÁRSAK TANTÁRGYAK ▾ KUTATÁS ▾ KAPCSOLAT EN

TANTÁRGYAK (BSC)

FŐOLDAL / TANTÁRGYAK / TANTÁRGYAK (BSC)

▶ Államháztartás I.	BMEGT3oA005
▶ Államháztartás II.	BMEGT3oA006
▶ Egyetemünk rendszere	BMEGT3oV100
▶ Elmélet- és gazdaságtörténet	BMEGT3oA009
▶ Elmélet- és gazdaságtörténet	BMEGT3oA020
▶ Fejldésgazdaságtan	BMEGT3oA105
▶ Gazdaságpolitika	BMEGT3oA106
▶ Hallgatói rendszer ismeretek	BMEGT3oV101
▶ Komplex vizsga (Alkalmazott közgazdaságtan alapszak záróvizsga)	BMEGT3oZVAK
▶ Közgazdasági genetika	BMEGT3oA011
▶ Közgazdaságtan	BMEGT3oA002
▶ Közgazdaságtan alapjai	BMEGT3oA420
▶ Közgazdaságtan I.	BMEGT3oA003

Tárgy teljesítésének feltétele

- Vizsgás tárgy;
- Aláírás megszerzése szükséges;
- Aláírásért zh az első 6 hét anyagából március 25-én;
 - pótolni/javítani lehet április 29-én, május 20-án és a pótlási héten is;
- Megajánlott jegyet lehet szerezni: sikeres első zh után, május 20-án második zh a megajánlott jegyért → a megajánlott jegybe az első ZH eredménye is beleszámít!

Tárgy teljesítésének feltétele

ALÁÍRÁS

(zh időpontja:
MÁRCIUS 25, minimum
50%-os teljesítés)

**Megajánlott jegyért 2.
zh**
(időpontja: MÁJUS 20.)

Vizsga
(írásbeli,
vizsgaidőszakban)

A tárgy teljesítésének feltételei

Pótlási lehetőségek:

- Április 29: aláírás pótló zh (akinek nem sikerült a minimum 50% és aki nem vett részt rajta)
- Május 20: újabb aláírás pótló zh az első hat hét anyagából vagy zh a megajánlott jegyért
- Pótlási hét: díjköteles újabb lehetőség az aláírás megszerzésére
- A megajánlott jegyért írt második zh egyszeri lehetőség, nem pótolható!

Vizsga:

- Írásbeli, vizsgaidőszakban;
- 0–49 % elégtelen, 50–61 % elégséges, 62–73 % közepes, 74–85 % jó, 86–100 % jeles;
- Akinek van megajánlott jegye, de jobb eredményt szeretne, jöhet vizsgázn.
- A MEGAJÁNLOTT JEGY BEÍRÁSA VIZSGAALKALOMNAK SZÁMÍT!

Vizsgakurzus hallgatói részére

- Az 1. zh-t (március 25. vagy április 29.) és a 2. zh-t (május 20.) is meg kell írni a megajánlott jegyért!
- Aláírás nem veszik el!
- Megajánlott jegy vizsgaalkalomnak számít!
- Javítási lehetőség!

Plusz pontokért... Kahoot

- Play Áruház, Apple Store → Kahoot letöltése
- Nickname a Neptun kód, CSUPA
NAGY BETŰVEL!
- Foglalkozások közben;
- Heti 5 kérdés → egymással is versenyeznek → 15% 5 pontot, 15% 4 pontot, 15% 3 pontot, 15% 2 pontot, 15% 1 pontot kap. Minimum helyes válaszok száma: 5.
- Az első zh-ig 25 kérdés, így 5 pontot lehet pluszban szerezni;

A tananyag heti bontásban...

1.	02.12.	Bevezetés, közgazdasági szemlélet, a piac modellje Varian (2012): 1. fejezet A piac, 14.1.–7. és 14.9.–11. alfejezetek A fogyasztói többlet, 16. fejezet Az egyensúly, 23.1. alfejezet Rövid távú iparági kínálat
2.	02.19.	Piaci kereslet és rugalmasságok Varian (2012): 15. fejezet A piaci kereslet
3.	02.26.	Fogyasztói magatartás 1. Varian (2012): 2. fejezet A költségvetési korlát, 3. fejezet A preferenciák, 4. fejezet A hasznosság, 5. fejezet A választás
4.	03.04.	A csere Edgeworth-doboza Varian (2012): 9.1.–9.4. alfejezetek Vétel és eladás, 31. fejezet A csere
5.	03.11.	Fogyasztói magatartás 2. Varian (2012): 6. fejezet A kereslet, 8. fejezet A Slutsky-egyenlet, 9.5.–9.9. alfejezetek Vétel és eladás, 14.8. alfejezet Kompenzációs és egyenértékű változások
6.	03.18.	Intertemporális választás Varian (2012): 10. fejezet Intertemporális választások
7.	03.25.	Első zárthelyi dolgozat az aláírásért/vizsgakurzuson lévő hallgatóknak a megajánlott jegyért

A tananyag heti bontásban...

8.	04.01.	Termeléselmélet 1: profitmaximalizálás Varian (2012): 18. fejezet A technológia, 19. fejezet Profitmaximalizálás, 20.1.,20.3.–20.6. alfejezetek Költségminimalizálás, 32.9.–32.10. alfejezetek Termelési lehetőségek és Komparatív előny
9.	04.08.	Termeléselmélet 2: költségfüggvények Varian (2012): 21. fejezet Költséggörbék, 22. fejezet A vállalati kínálat
-	04.15.	Tavaszi szünet – a foglalkozás elmarad
10.	04.22.	A monopolista viselkedés Varian (2012): 24. fejezet A monopólium, 25. fejezet A monopolista viselkedés
11.	04.29.	1. zh díjmentes pótlása/javítása, valamint az előző hetek anyagát folytatjuk.
12.	05.06.	Piacszerkezetek Varian (2012): 27.1. alfejezet Oligopolium, 28.1.–5. alfejezetek Játékelmélet
13.	05.13.	Piaci tökéletlenségek, externáliák, közjavak Varian (2012): 34. fejezet Külső gazdasági hatások, 36. fejezet Közjavak
14.	05.20.	1. zh ismételt díjmentes pótlása/javítása és 2. zh a megajánlott jegyért

A közgazdaságtan „definíciója”

A közgazdaságtan tudománya azt tanulmányozza, hogyan használja fel a társadalom a **szűkös erőforrásokat** különféle javak előállítására, és hogyan osztja el azokat a társadalom tagjai között.

Mikroökonómia

Makroökonómia

Nemzetközi gazdaságtan

Mi egy közgazdász feladata?

„A modern **közgazdaságtant** ugyanis nem annyira a tárgya, mint inkább **szemlélete**, megközelítése vagy gondolkodásmódja **azonosítja**. Noha kétségtelen, hogy modelljeinek máig leggyakoribb alkalmazási területe a társadalom gazdasági alrendszere, javak és termékek termelése és felhasználása, ezeket a területeket más diszciplínák más szemléletben is elemzik, míg a közgazdaságtan szemlélete az emberi viselkedés nem szűken gazdasági területein is igen kiváló eredményeket hozott. Az elhatárolás specifikuma tehát nem a tárgy, hanem az, hogy a közgazdaságtan megközelítése szerint **a társadalmi jelenségeket korlátok között érvényesülő célirányos emberi magatartások és ezek kölcsönös egymásra hatásának szándékolt és nem szándékolt eredményeként célszerű vizsgálni.**”

Pete Péter (2006): A közgazdasági felsőoktatás sanyarú állapotáról és ennek okairól. Élet ÉS Irodalom. L. évfolyam 39. szám, 2006. szeptember 29.

‘NO FREE LUNCH’

- Az alternatív költséget más néven opportunity costnak, vagy lehetőségköltségnek is lehet nevezni. Egy tevékenység választásának alternatív költsége nem más, mint egy másik lehetőség feláldozott alternatív haszna, jövedelme. Számításakor mindig a lehető legjobb kieső alternatívát kell figyelembe venni.

A racionalitásról

A racionálisan viselkedő egyén VAGY

- Megpróbál egy adott célt elérni a lehető legkevesebb erőfeszítéssel;

VAGY

- Adott erőfeszítéssel próbál a lehető legjobb célt elérni.

A legkisebb erőfeszítéssel a legmagasabb célt elérni NEM racionális!

Példa: Közgazdaságtan I. vizsgajegy

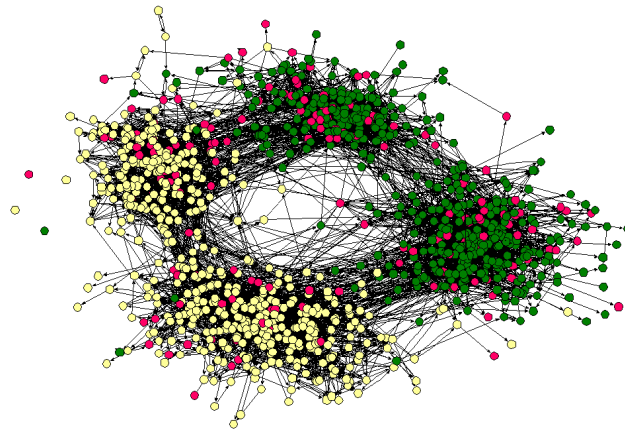
A piacról...

A piac a köznapi ember számára az a hely, ahol gyümölcsöt, zöldséget, fogyasztási cikkeket lehet vásárolni. → a közgazdaságtanban a piac az eladók és a vevők közötti kapcsolatok, tranzakciók összességét jelöli → a piaci mechanizmus, mint egy „láthatatlan kéz” hangolja össze az eladók és a vevők önálló döntéseit (Adam Smith 1723-1790)

A piacról...

- „A valóságban a piac nem más, mint egy irányított hálózat. A vállalatok, a vállalatcsoportok, a pénzügyi intézmények, a kormányok és a gazdaság minden lehetséges szereplője ennek a hálózatnak egy-egy pontja. A kapcsolódások ezen intézmények egymás közti kapcsolatait mutatják beleértve a beszerzéseket és eladásokat, a közös kutatási és piacszerzési programokat és minden egyebet. Egy kapcsolat súlya a két szóban forgó egység közt lezajló ügylet értékét mutatja, és a kapcsolatnak iránya is van: a feladótól a címzett felé mutat. Ennek az irányított és súlyozott hálózatnak a szerkezete és fejlődése határozza meg a makrogazdasági folyamatok kimenetelét” [Barabási Albert-László: Behálózva – A hálózatok új tudománya (2003, 164. o.).]

A piac modellje

- Példa: bérlakások piaca – egyetemi város – kétféle lakás (egyetem tőszomszédságában, távolabb) → a praktikum és a kényelem azt sugallja, hogy mindenki az egyetemhez közel szeretne lakni.

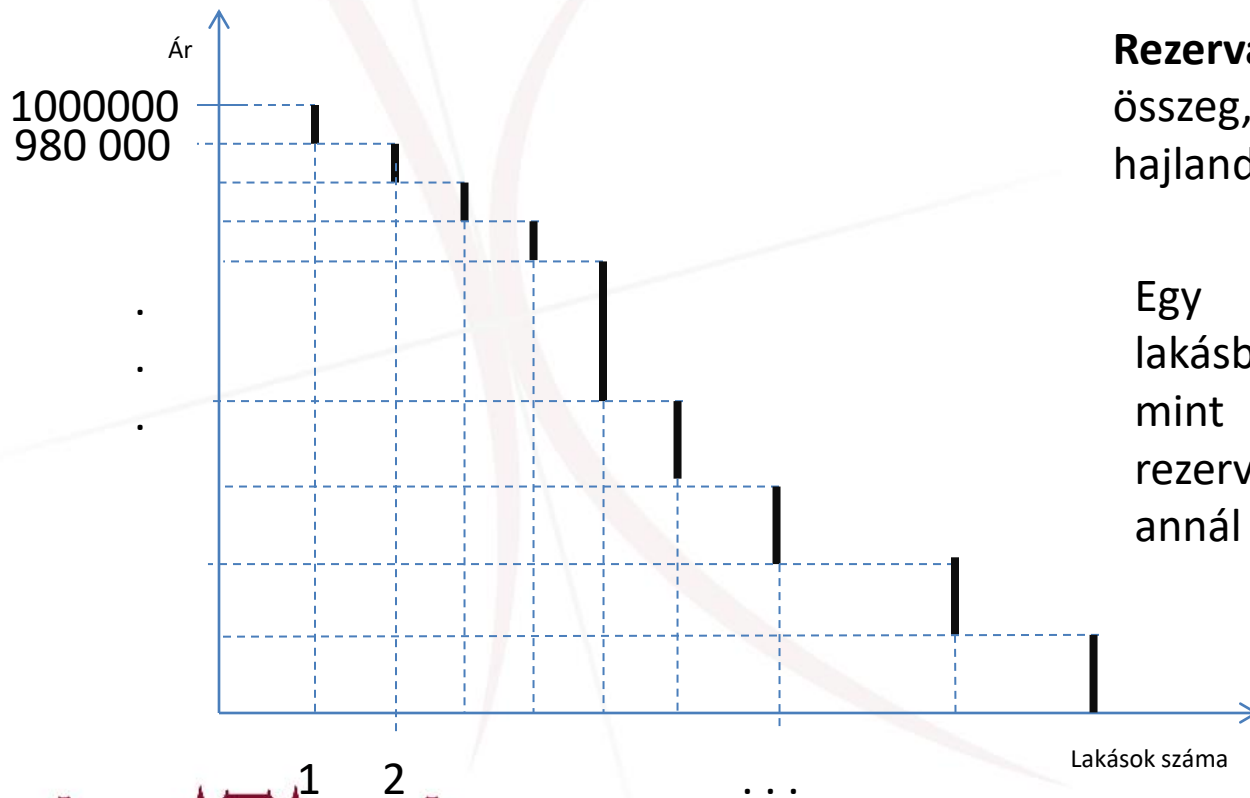

A modell - egyszerűsítsünk

- Az egyetemisták a közelebbi lakásokat preferálják → csak a belső kör árait vesszük figyelembe → tekintsük a külső kör lakásainak árát fixnek;
- Külső körben lévő lakások ára **exogének**;
- Belső kör lakásainak ára **endogének**;
- Feltételezzük, hogy a vizsgált lakások azonosak;
- Optimalizáció alapelve: az emberek a számukra még megfizethető legjobb fogyasztási mintát követik;
- Egyensúly alapelve: az árak mindaddig igazodnak, amíg az emberek valami iránti kereslete egyenlő nem lesz a kínált mennyiséggel (tehát ha a kereset és a kínálat nem egyezik meg, valaminek változnia kell...;

A keresleti görbe

Tegyük fel, hogy a bérlakások minden lehetséges bérlőjével foglalkozunk → tudjuk, mennyi lenne a maximális összeg, amit kifizetnének egy lakásért;

Rezervációs ár: az a maximális összeg, amit egy adott személy hajlandó kifizetni egy jószágért

Egy adott ár mellett a lakásbérlők száma annyi lesz, mint ahány személynek a rezervációs ára az adott ár, vagy annál alacsonyabb

A kereslet – keresleti függvény

- **Kereslet:** Az a termékmennyiség, amelyet egy gazdasági szereplő adott ár mellett képes és hajlandó megvásárolni
- **Keresleti függvény:** kapcsolat a keresett jószág és az azt meghatározó tényezők között. $Q^D = f(p_1, p_2, \dots, p_n, I, t, e)$
- **Keresletet meghatározó tényezők:**
 - termék ára
 - a fogyasztó jövedelme
 - a fogyasztó ízlése (preferenciái)
 - reklám
 - más (helyettesítő vagy kiegészítő) termékek árai
 - állami szabályozás, stb...

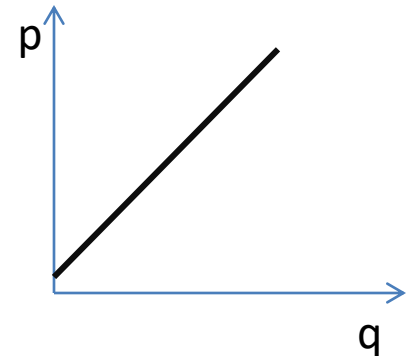

A kínálati oldal

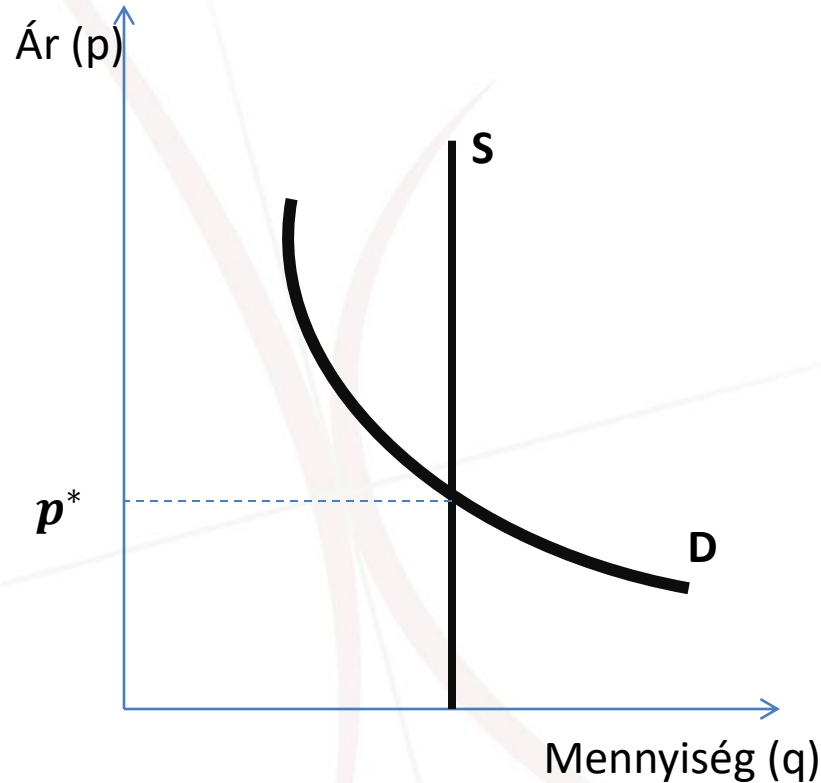
- Sok önálló ingatlantulajdonos;
- A piacon elérhető legmagasabb árat szeretnék kapni a lakásukért;
- A bérlők ismerik az egyes lakások árát;
- Tegyük fel, hogy néhány lakás magasabb (p_m), néhány alacsonyabb árért (p_a) bérelhető → aki drágább lakásban lakik, elmegy egy alacsonyabb árú lakástulajdonoshoz és kínál neki (p_m) és (p_a) közötti árat (megteheti, minden lakás ugyanolyan!)
- Zongorázzuk végig a folyamatot

A kínálat – kínálati függvény

- **Kínálat:** Az a termékmennyiség, amelyet egy gazdasági szereplő adott ár mellett képes és hajlandó piacra vinni
- **Kínálati függvény:** kapcsolat a kínált jószág és az azt meghatározó tényezők között
- **Kínálatot meghatározó tényezők:**
 - termék ára
 - gazdasági szereplő rendelkezésére álló pénzmennyiség
 - gazdasági szereplő által alkalmazott technológia
 - azon termékek árai, amelyeket a termelés során felhasznál

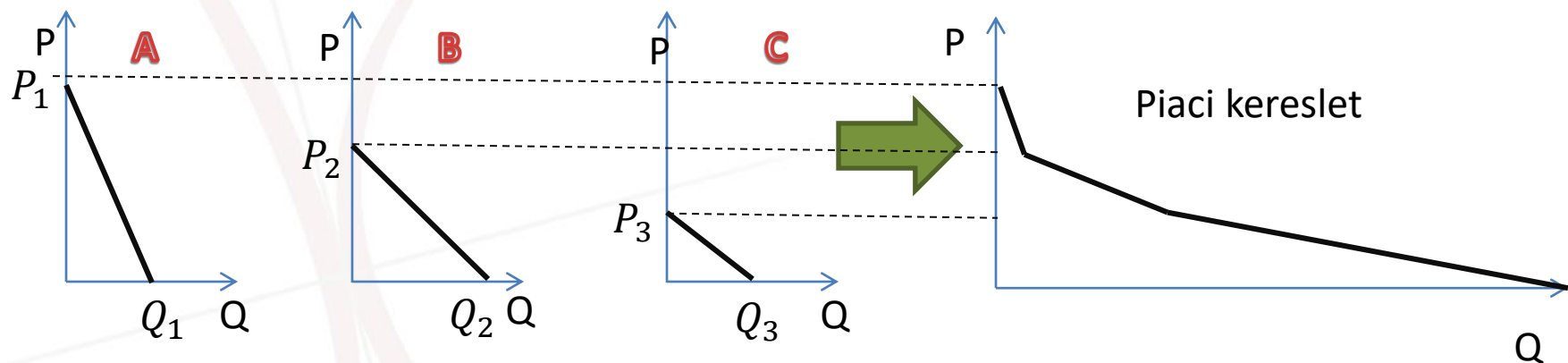
Lakáspiac egyensúly

- Kialakul az egyensúlyi ár és az egyensúlyi mennyiség
- A kínált mennyiség független az ártól – speciális eset!

Egyéni kereslet → Piaci kereslet

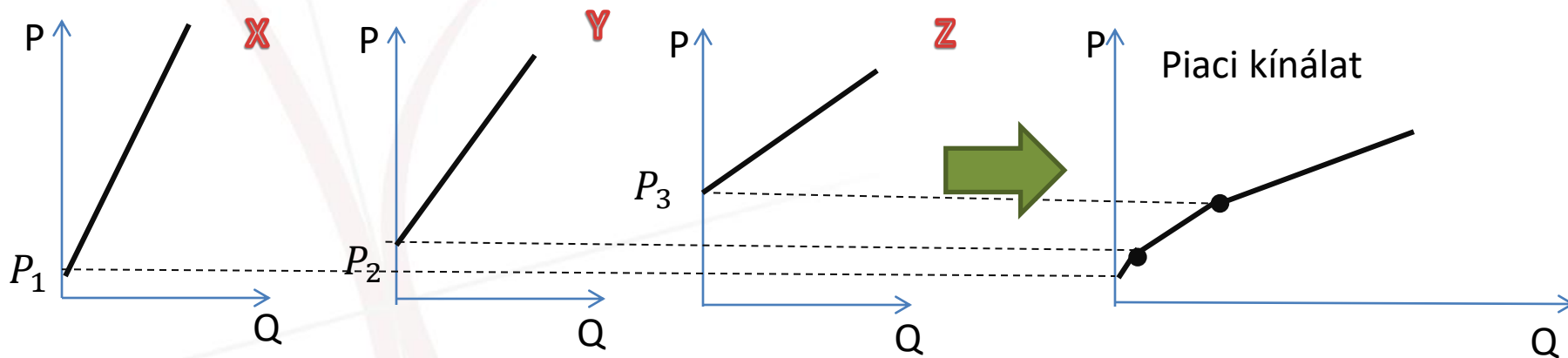
Tegyük fel, hogy egy jószág piacán 3 fogyasztó van jelen: A, B, C. A keresleti viszonyait a következő ábrák szemléltetik.

- Az egyéni keresletek függvényében meghatározható a piaci kereslet;
- Ártartományokra összegzünk → horizontális összegzéssel;
- P_1 és P_2 között csak **A** fog jelen lenni → neki legmagasabb a rezervációs ára;
- P_2 és P_3 közötti ártartományban **A** és **B** is jelen lesz a piacon;
- P_3 alatti ár esetén már mindhárom fogyasztó keresletet támaszt a jószág iránt

Egyéni kínálat → Piaci kínálat

Tegyük fel, hogy három termelő van jelen egy jószág piacán: X, Y, Z.

- Az egyéni kínálatok függvényében meghatározható a piaci kínálat;
- Ártartományokra összegzünk → horizontális összegzéssel;
- P_1 és P_2 között csak X fog jelen lenni a piacon, csak ő termel ebben az ártartományban
- P_2 és P_3 közötti ártartománynál X és Y is jelen lesz a piacon;
- P_3 feletti ár esetén már mindhárom termelő jelen lesz a piacon

1. feladat: Bevezetés

- Egy termékről a következő információk állnak rendelkezésünkre:
 - Amennyiben a termék ára 100 Ft, akkor a vevők 100 egységet vásárolnak belőle.
 - 200 forintos egységár mellett a kereslet csak 50 egység.
- a) Írja fel a termék keresleti függvényét, feltételezve, hogy az lineáris!
- b) Ábrázolja a függvényt, és jelölje be a megadott pontokat!
- c) Határozza meg a rezervációs árat!

2. feladat: Horizontális összegzés 1.

- Egy piacon két fogyasztó van jelen. Egyikük kereslete $D_1(p)=15-p$, a másik fogyasztó kereslete pedig a $D_2(p)=36-2\cdot p$ egyéni keresleti függvénnel jellemezhető.
- a) Ábrázolja az egyéni keresleti görbéket!
- b) Határozza meg és ábrázolja a piaci keresleti függvényt!
- c) Hány terméket vásárolnak $p=16$ és $p=4$ esetén?

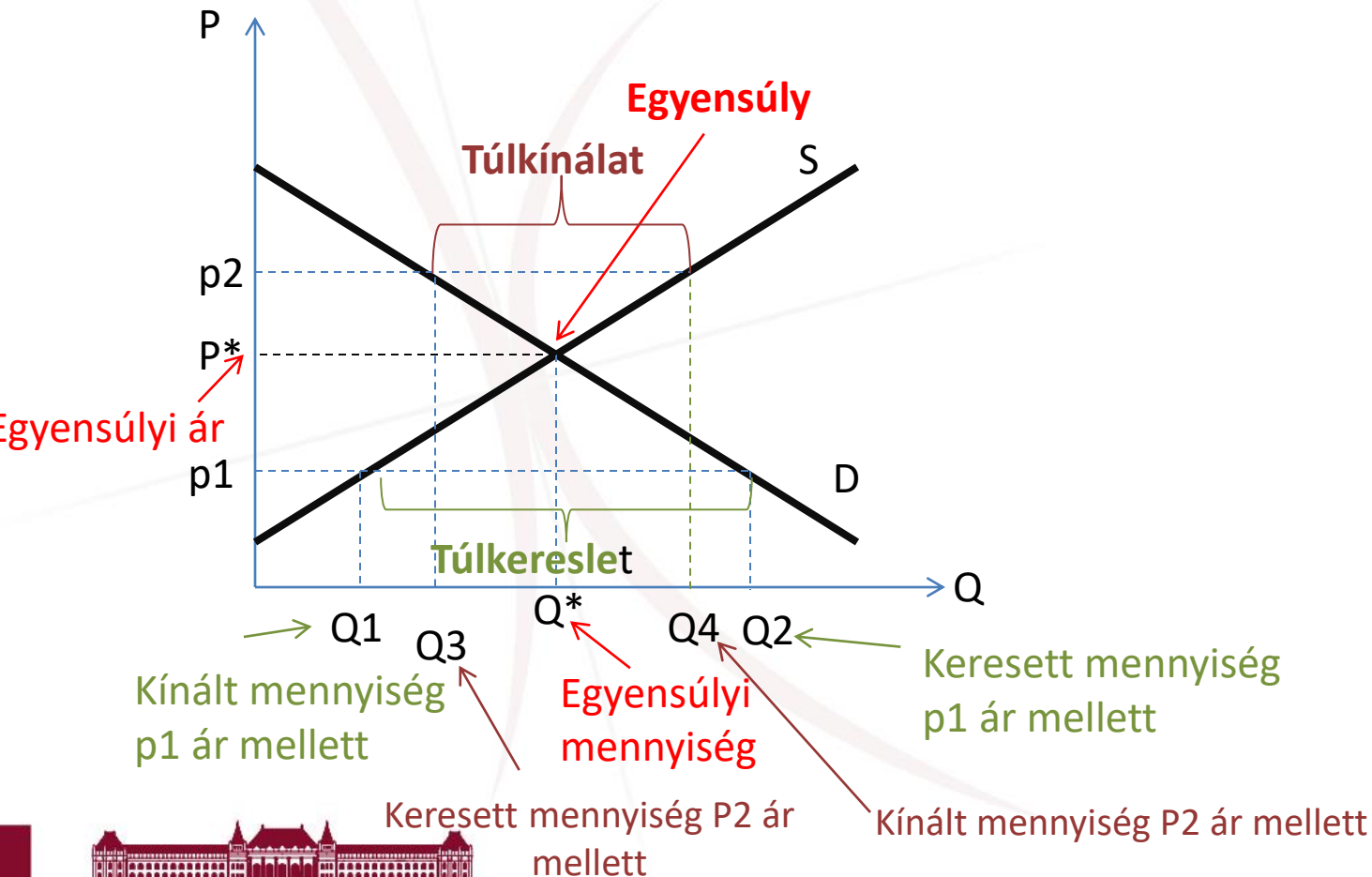
3. feladat: Horizontális összegzés 2.

- Egy piacon két termelő van jelen. Egyikük kínálata $S_1(p)=p-15$, a másik termelő kínálata pedig az $S_2(p)=2\cdot p-6$ egyéni kínálati függvénnel jellemezhető.
- a) Ábrázolja az egyéni kínálati görbéket!
- b) Határozza meg és ábrázoljuk a piaci kínálat függvényt!
- c) Hány terméket adnak el $p=32$ és $p=2$ esetén?

4. feladat: Horizontális összegzés 3. (opcionális házi feladat)

- Három különböző fogyasztó van jelen egy piacon, az első kereslete $D_1(p)=360-20\cdot p$, a másodiké $D_2(p)=250-5\cdot p$, míg az utolsóé $D_3(p)=180-60\cdot p$.
- a) Vezesse le a piaci keresleti függvényt, majd ábrázolja is azt a szokásos módon!
- b) Mekkora a kereslet és a fogyasztói többlet $p=30$ -as ár mellett?

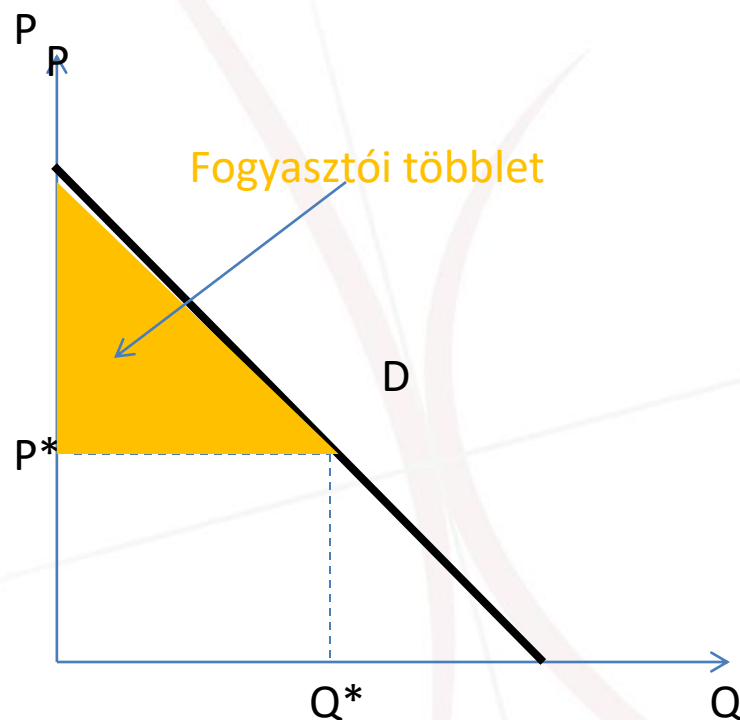
A Marshall-kereszt

Fogyasztói többlet, termelői többlet

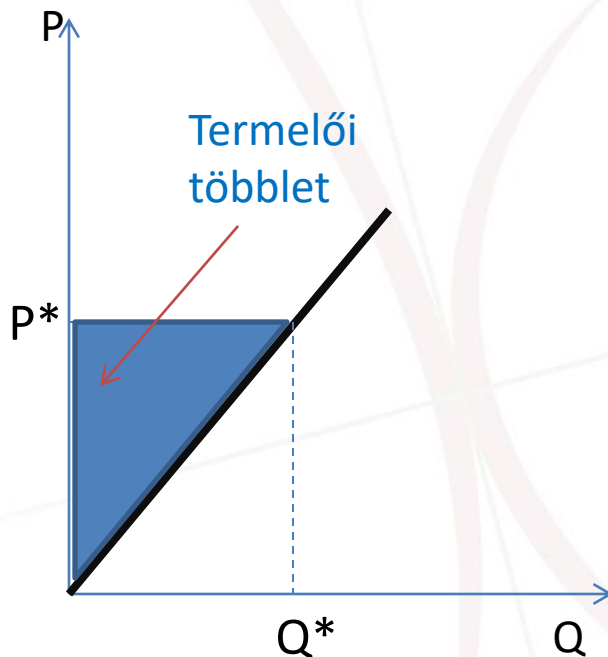
- Mi történik abban az esetben, ha a piaci ár alacsonyabb, mint egy fogyasztó rezervációs ára?
- Mi történik abban az esetben, ha a piaci ár magasabb, mint az ár, amennyiért minimum értékesíteni kívánja termékét egy termelő?

A fogyasztói többlet

- Tegyük fel, hogy az ár $P^* \rightarrow$ mennyiség $Q^* \rightarrow$ Mi a helyzet azokkal a fogyasztókkal, akiknek a rezervációs ára magasabb, mint P^* ?
- Akik többlet is hajlandóak lettek volna kifizetni a jószágért, többletet realizálnak $\rightarrow$ ezek aggregálása a fogyasztói többlet $\rightarrow$ folytonos esetben fogyasztói többlet nem más, mint a keresleti függvénye alatti terület a piaci ártól (P^*) az első megvásárolt jószágegység rezervációs áráig ()
- Az a fogyasztói oldalon megmaradt plusz jövedelem, amely abból adódik, hogy a piacon kialakult egyensúlyi ár a fogyasztók rezervációs áránál alacsonyabb. Vagy: A fogyasztói rezervációs ár és a piaci ár különbségeként keletkező többlet (nem várt megtakarítás) a fogyasztónál

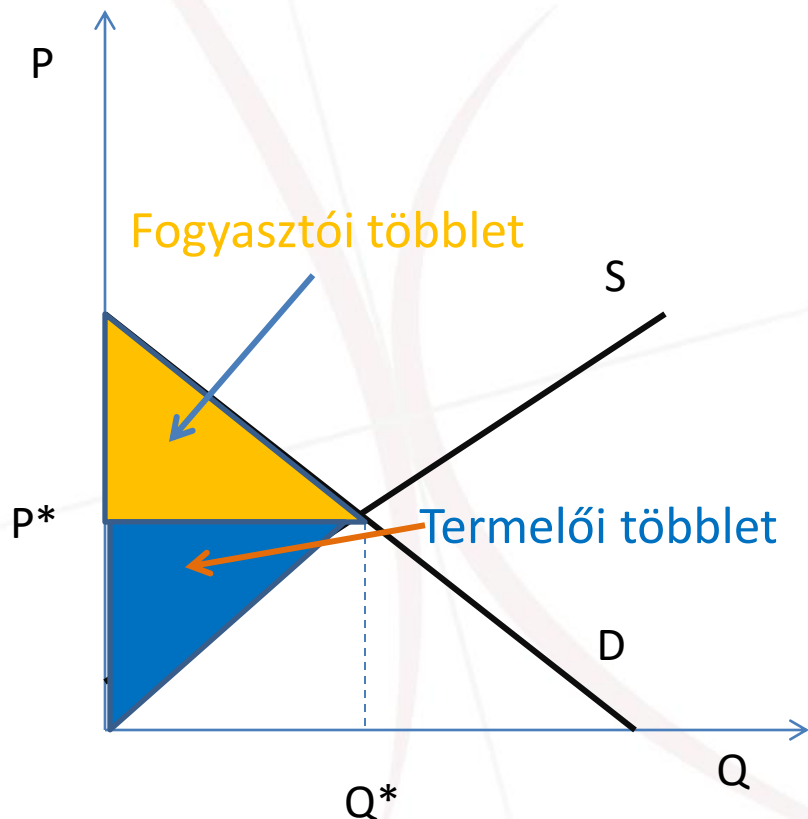
Termelői többlet

- Tegyük fel, hogy az ár $P^* \rightarrow$ mennyiség $Q^* \rightarrow$ Mi a helyzet azokkal a termelőkkel, akik alacsonyabb áron is kínálták volna terméküket? $\rightarrow$ Többlet bevételhez jutnak ()
- Az a többlet bevétel, amit a termelők realizálnak azáltal, hogy a piaci ár az ő minimum áruk felett van, a termelői többlet. Vagy **Termelői többlet**: A termelői minimum ár és a piaci ár különbségeként keletkező többlet (nem várt megtakarítás) a termelőnél.

Közös koordináta-rendszer

- Fogyasztói, vagy termelői többlet konkrét értékének kiszámítása területszámítással történik.
- Mi a mértékegysége?

5. feladat: Piaci egyensúly 1.

- Egy piacon a keresleti függvény $D(p)=800-0,2\cdot p$, a kínálati függvény pedig a következő alakot ölti: $S(p)=0,5\cdot p-250$.
- a) Határozza meg a piaci egyensúlyt!
- b) Mekkora a fogyasztói többlet és a termelői többlet egyensúlyban?
- c) Hol jellemzi túlkereslet a piacot?

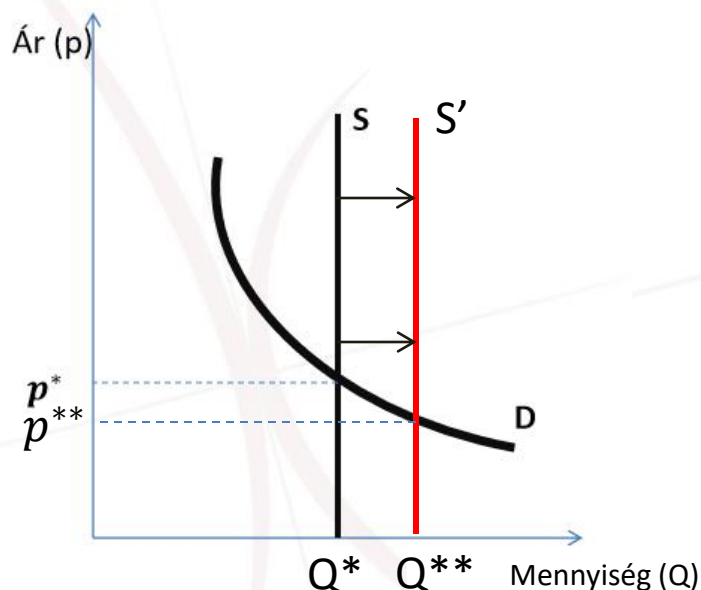
6. feladat: Piaci egyensúly 2. (opcionális házi feladat)

- Egy termék piacán a keresletet és a kínálatot a következő összefüggések írják le: $Q=400-2\cdot P$ és $Q=P-110$.
- a) Határozza meg a piaci egyensúlyt!
- b) Mekkora a fogyasztói többlet és a termelői többlet egyensúlyban?
- c) Hol jellemzi túlkínálat a piacot?

A keresleti és kínálati görbék „elmozdulása”

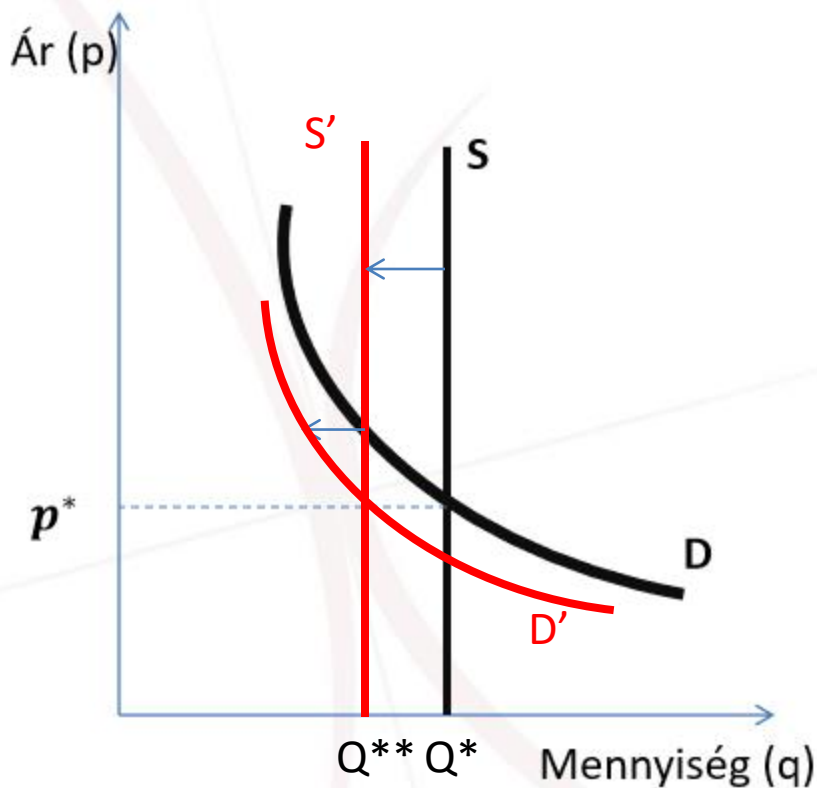
- A vizsgálat során egy adott időpillanat állapotát látjuk – statikus vizsgálatok
- Ha az idődimenziót is figyelembe vesszük, változásokat tapasztalhatunk a piacon
- Bérlakások példája: Miképpen változik a lakbér, ha a piac egyes összetevői megváltoznak? →
komparatív statika: két statikus egyensúlyi állapotot hasonlítunk össze anélkül, hogy foglalkoznánk azzal, miképpen jut el a piac egyik állapotból a másikba
- A komparatív statikai elemzés csak egyensúlyi állapotok összevetésével foglalkozik!

Bérlakások példája - folytatás

- Tegyük fel, hogy a kiadó lakások száma megnőtt, több potenciális albérlet érhető el a piacon
- Ez a lakásszám-növekedés értelemszerűen a kínálati görbét eltolja jobbra $\rightarrow$ új, a korábbinál alacsonyabb egyensúlyi ár (p^{**}) alakul ki és több lakásba költözik bérlő, mint a kiinduló helyzetben
- Ha a bérlakások kínálata csökkenne, az egyensúlyi ár emelkedne

Bérlakások példája - folytatás

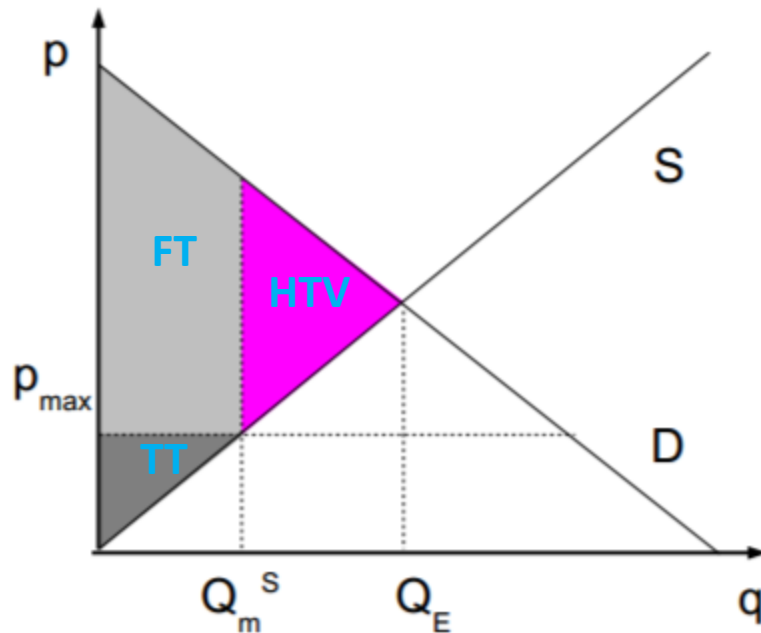
- Mi van abban az esetben, ha a lakások egy része már nem bérlakás, hanem öröklakás (eladható) ? → Csökken a kínálat? Emelkednek a lakbérek? Nem feltétlenül...
- Ekkor nem csak a bérlakások kínálata, de kereslete is csökken (mert az aktuális bérlő megvásárolta a lakást)
- Tegyük fel, hogy a 10 legmagasabb rezervációs árral bíró bérlő megvásárolja a lakást → 10-zel kevesebb lakást lehet bérelni a piacon → DE! 10-zel kevesebb a potenciális bérlő is!

Az eredeti egyensúlyi ár megmarad a piacon!

Mi okozhat elmozdulást?

- Keresleti görbe esetében:
 - változik a fogyasztók száma
 - változik a jövedelem (→ Mi az a jövedelem?)
 - változik a helyettesítési lehetőség
 - változik a fogyasztói szükségletek rangsora
 - állami beavatkozás (adó, támogatás, ármaximalizálás stb.)
- Kínálati görbe esetében:
 - változik a termelők száma
 - változik a termelés technológiája (→ Mi az a technológia?)
 - változnak a vállalatok költségviszonyai
 - állami beavatkozás (adó, támogatás, ármaximalizálás stb.)

Állami beavatkozás – árak maximálása

- Tegyük fel, hogy az állam maximálja egy jószág árát $\rightarrow p_{max}$
 $\rightarrow$ TT és FT mérete változik $\rightarrow$ megjelenik a holtteher-veszteség (HTV)
- Az eladott mennyiség Q_E helyett Q_m^S

Holtteher-veszteség: olyan ösztársadalmi veszteség, amely abból keletkezik, hogy külső beavatkozás következtében az idealizált piaci körülményekhez képest kialakuló eladott mennyiség kevesebb. A társadalom számára a kihasználatlanul maradt lehetőség az, ami elveszik.

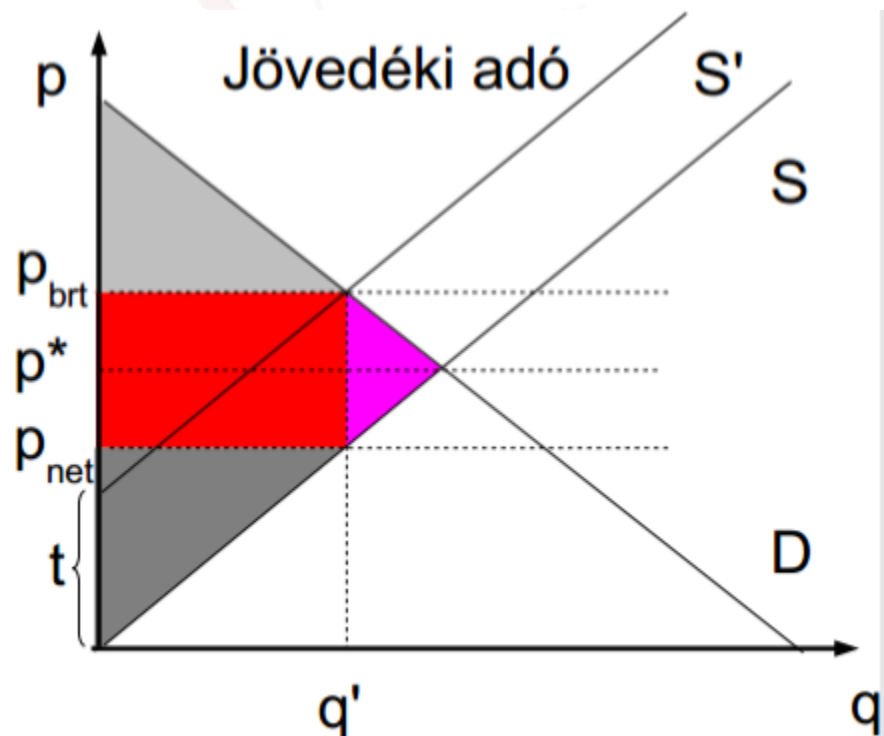
Az adó

- Az **adó** magán- vagy jogi személyek által felettes hatalomnak kötelezően fizetett rendszeres (esetenként rendkívüli) anyagi – leginkább pénzbeli – juttatás;
- Államnak, önkormányzatoknak;
- Az adófizetőknek nincsen joguk ellenszolgáltatást kérni;
- Kötelező jellegét törvények biztosítják;
- Fedezeti funkció: állami/önkormányzati kiadások fedezetének biztosítása;
- Befolyásolási funkció: alkoholfogyasztás visszaszorítására, vagy éppen adókedvezmények formájában ösztönöz;
- Elosztási funkció: jövedelmek újraosztása;
- Adófajták általánosan:
 - mennyiségi adó: Az értékesített, vagy vásárolt termékmennyiségre kivetett adó (pl. cigaretta jövedéki adója)
 - értékadó: Az értékesített, vagy vásárolt termék értékére kirótt adó, %-ban kifejezve (pl. ÁFA).

Mennyiségi adó

- Tegyük fel, hogy a termelők fizetik az adót → keresleti függvényben a bruttó ár, kínálati függvényben a nettó ár szerepel
- $P_{BR} = P_N + t$
→ egyensúlyban $Q^D(P_{BR}) = Q^S(P_N)$ → Találjuk meg a „közös nevezőt”!
- Képletesen eltolja az inverz kínálati görbét az adó bevezetése t-vel, balra
- Az eredeti FT, TT felosztódik
→ FT', TT', HTV,
Adóbevétel

Ha a fogyasztók fizetik az adót, az inverz keresleti görbe fog tolódni az adó mértékével balra!

6. feladat: Mennyiségi adó 1.

- Egy piacon a kereslet: $D(p)=800-0,2 \cdot p$, a kínálat $S(p)=0,5 \cdot p-250$.
 - Tegyük fel, hogy a kormányzat $t=350$ pénzegység mennyiségi adót vet ki minden termék-egységre, mely adót a termelőknek kell befizetniük.
- a) Készítsen ábrát az adóztatás hatásáról! Ehhez határozza meg az adózás előtt a piaci egyensúlyt, valamint a bruttó és a nettó piaci árat, illetve az eladott mennyiséget az adó bevezetése után!
- b) Mennyi az adóbevétel, a fogyasztói és termelői többlet, valamint a holtteher-veszteség az adó kivetése előtt és után?

7. feladat: Mennyiségi adó 2.

- Egy termék piacán a kereslet és a kínálat a következő:
 $Q=400-2 \cdot p$ és $Q=p-110$.
 - Tegyük fel, hogy a kormányzat $t=12$ pénzegység mennyiségi adót vet ki minden termék-egységre, mely adót a fogyasztóknak kell befizetniük.
- a) Készítsen ábrát az adó hatásáról (feltüntetve D és S tengelymetszetein kívül az eredeti egyensúlyi árat és mennyiséget, az új egyensúlyi mennyiséget, valamint a bruttó és a nettó árat)!
- b) Az adó mekkora hányadát fizetik ténylegesen a fogyasztók, és mekkora részt állnak a termelők?

Tesztkérdés (Berde: 18/74)

Egy jószág piaci keresleti függvénye

- a) a fogyasztók szükségleteit fejezi ki az adott jószágból;
- b) Azt a mennyiséget adja meg, amelyet egyetlen, most érvényben lévő áron vásárolnak a fogyasztók;
- c) Megmutatja, hogy különböző árakon a fogyasztók mennyit képesek és hajlandóak vásárolni;
- d) Mindig függ a kínálat alakulásától is.
- e) Az előzőek mindegyike helyes.

Tesztkérdés

Amennyiben egy jószág inverz keresleti függvényének képe egy függőleges egyenes, amely a vízszintes tengelyt egy pontban metszi, akkor

- a) a fogyasztók egyáltalán nem támasztanak keresletet az adott jószág iránt;
- b) bármekkora is lesz a piacon kialakuló egyensúlyi ár, a fogyasztók kereslete fix;
- c) a kínálat fogja meghatározni hogy mennyi terméket sikerül eladni az adott piacon.
- d) A rendelkezésünkre álló információ túl kevés ahhoz, hogy érdemleges következtetéseket lehessen levonni.
- e) Az előzőek egyike sem helyes.

Példák

- Mondjon példát olyan jószágra, amelynek nagyjából fix a keresett mennyisége, az ártól függetlenül!
- Mondjon példát olyan jószágra, amelynek árát rövid időn belül jelentős változások jellemzik!
- Mondjon példát olyan jószágra, amely homogén!
- Mondjon példát olyan jószágra, amely nem tekinthető sem teljesen heterogénnek, de homogénnek sem!

További feladatok

- Berde Éva (szerk.): Mikroökonómiai és piacelméleti feladatgyűjtemény (TOKK, Budapest, 2009)
 - Számolás: 40./69-72.; 214./47.; 215./50-51.
 - Teszt: 18./74.; 20./79-81.; 200./36-38.; 201./39.; 202./48.; 203./49-52.
- Kidolgozott feladatok a közzétett segédanyagok közt

Köszönöm a figyelmet!

bbrigitta@kgt.bme.hu